

3

Fra hemmelighed til åbenbaring

Ugens vers

"Daniel priste himlens Gud. Han sagde: Lovet være Guds navn fra evighed til evighed, ham tilhører visdommen og styrken" (Dan 2,20).

Introduktion

I havet omkring Grønland er der isbjerger af forskellig størrelse. Nogle gange flyder de små isflager i en retning, mens de kæmpestore isbjerger flyder i en anden. Det, der sker, er, at overfladevinde driver de små, mens de store ismasser bæres af sted af de dybe havstrømme.

Når vi ser på nationers opståen og fald ned igennem historien, minder det om overfladevinde og dybe havstrømme. Vindene re-præsenterer alt det, der kan forandres, og er uforudsigeligt ligesom menneskenes vilje. Men samtidigt med disse vindstød og storme findes der en anden kraft, som er langt stærkere og meget lig de dybe havstrømme. Det er den sikre bevægelse, der skyldes Guds vise og overordnede formål. Ellen White skrev: "Men ligesom stjernerne på deres fastsatte baners store kredsløb kender Guds planer hverken til hast eller opsættelse" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 17).

Selv om nationers, ideologiers og politiske partiers opståen synes at ske kun på grund af menneskers myndighed, viser Daniel 2, at det i virkeligheden er himlens Gud, som styrer menneskenes historie frem imod dens store afslutning.

Ugens tekster

- Dan 2,1-16
- ApG 17,28
- Dan 2,17-49
- Sl 138
- Joh 15,5
- 5 Mos 32,4
- 1 Pet 2,4

Guds nærvær

Dan 2,1-16

Hvilken krise står Daniel og hans venner over for på grund af den drøm, som Gud har givet kongen?

Drømme blev taget meget alvorligt i oldtidens verden. Når en drøm var uhyggelig, indikerede det ofte en kommende ulykke. Det er derfor forståeligt, at Nebukadnesar bliver urolig over en drøm, som yderligere bliver forværret ved, at han ikke længere kan huske den. Babyloniske eksperter troede, at guderne kunne åbenbare betydningen af drømme, men med drømmen i Daniels Bog kunne eksperterne intet gøre, fordi kongen havde glemt sin drøm. Hvis drømmens indhold blev fortalt, ville de kunne give en forklaring, som tilfredsstillede kongen. Men i denne særlige situation, hvor drømmetyderne ikke er i stand til at fortælle kongen, hvad hans drøm handler om, er de tvunget til at erkende, at "der findes ingen, som kan opfylde kongens krav, undtagen guderne, og deres bolig er ikke hos menneskene" (Dan 2,11).

Overvældet af frustration befaler kongen, at alle Babylons vismænd skal slås ihjel. En sådan grusom handling var ikke ukendt i datidens verden. Historiske kilder bekræfter, at Dareios I fik alle stjernetydere henrettet på grund af en sammensværgelse, og Xerxes fik alle arbejdere dræbt, da en bro, de havde bygget, kollapsede. Da Nebukadnesar udstedte sin befaling, havde Daniel og hans venner netop afsluttet deres uddannelse, og var indtrådt i kongens inderste cirkel af eksperter. Derfor gjaldt kongens dødsbefaling også dem. Originalsproget indikerer faktisk, at henrettelserne starter med det samme, og Daniel og hans venner var de næste, der stod for tur. Men med "kloge og velovervejede ord" (Dan 2,14) henvendte Daniel sig til Arjok, chefen for kongens livvagt, som havde ansvar for at udføre henrettelserne. Til sidst beder Daniel om at få foretræde for kongen selv for at løse drømmens hemmelighed. Det er interessant, at kongen, som havde beskyldt stjernetyderne for at forsøge at "vinde tid", med det samme giver Daniel den tid ("frist"), han beder om. Daniel er helt enig med stjernetyderne om, at intet menneske er i stand til at tyde en sådan hemmelighed; men profeten kender en Gud, som både kan åbenbare drømmens indhold og dens betydning.

Til at tænke over

Teologer taler om Guds "immanence" (her oversat med "nærvær"), som siger, at selv om Gud er adskilt fra skaberværket, kan han stadig stå det meget nært. Hvad fortæller det om Guds nærhed, at han giver kong Nebukadnesar en drøm? (Se også ApG 17,28).

Bønnen

Daniel får med det samme fat på sine tre venner, så de kan bede sammen. Han forklarer, at de vil blive henrettet, hvis Gud ikke åbenbarer drømmen for dem. Hver gang vi står over for et stort problem, bør vi huske, at vores Gud er stor nok til at løse selv de mest vanskelige udfordringer.

Dan 2,17-23

Hvilke to slags bønner bliver bedt?

Der omtales to slags bønner i dette kapitel. Den første er en anmodning, hvor Daniel beder Gud om at åbenbare drømmens indhold og dens betydning (Dan 2,17-19). Ordene i denne bøn er ikke givet i teksten; men vi får at vide, at Daniel og hans venner bad "himlens Gud om i sin barmhjertighed at åbenbare denne hemmelighed, så Daniel og hans venner ikke skulle tilintetgøres sammen med Babylons øvrige vismænd" (Dan 2,18). Mens de beder, svarer Gud på deres bøn, og åbenbarer indholdet og betydningen af kongens drøm. Vi kan stole på, at hver gang vi søger Gud om "i sin barmhjertighed" at høre os, vil vores bønner også blive besvaret, selv om det ikke er på en så dramatisk måde, som vi ser her. Daniels Gud er også vores Gud.

Som reaktion på, at Gud havde svaret på deres anmodning, brød Daniel og hans venner ud i en bøn med lovprisning og tak. De lovpriste Gud, fordi han er al visdoms kilde, og fordi han har styr på naturen og verdenshistorien. Der er en vigtig lektie for os her. Vi beder og trygler Gud om mange ting; men hvor ofte takker og lovpriser vi ham for at besvare vores bønner? Jesu erfaring med de ti spedalske er en meget passende illustration på menneskers utaknemlighed. Af de ti, som blev helbredt, kom kun en tilbage for at "give Gud æren" (Luk 17,18). Daniels reaktion minder os ikke kun om betydningen af tak og lovprisning, men åbenbarer også for os, hvordan den Gud er, som vi beder til. Når vi beder til ham, kan vi stole på, at han vil gøre det, der er bedst for os. Derfor bør vi altid lovprise og takke ham.

Til at tænke over

Læs SI 138. Hvad kan du bruge fra denne takkebøn, som kan hjælpe dig til at blive mere taknemlig over for Gud, uanset hvordan din situation er?

Billedstøtten, 1. del

Dan 2,24-20

Hvad siger Daniel, som det er vigtigt for os altid at huske? (Se også Joh 15,5).

Som svar på bønnen åbenbarede Gud drømmens indhold og betydning. Daniel tøver ikke med at fortælle kongen, at løsningen på hemmeligheden kommer fra "Gud i himlen". Inden Daniel fortæller drømmens indhold og dens betydning, omtaler han kongens uudtalte tanker og bekymringer, som han havde haft, mens han lå søvnløs på sit leje. Denne indirekte oplysning er med til at understrege budskabets troværdighed; for disse oplysninger, som kun kongen kendte til, må være blevet givet til Daniel gennem en overnaturlig magt. Men når Daniel går videre med at gengive indholdet af drømmen, risikerer han at forårsage endnu en krise; for drømmen er egentlig ikke nogen god nyhed for Nebukadnesar.

Dan 2,31-49

Hvad siger drømmen om Nebukadnesars riges skæbne?

Drømmen består af en mægtig billedstøtte. Dens "hoved var af fint guld, dens bryst og arme var af sølv, dens mave og hofter af kobber, dens ben af jern, og dens fødder dels af jern, dels af ler" (Dan 2,32-33). Til sidst rammer en sten "billedstøttens fødder af jern og ler" (Dan 2,34), og hele støtten bliver ødelagt og spredt som avner for vinden. Daniel forklarer kongen, at de forskellige metaller repræsenterer riger, der vil afløse hinanden ned igennem historien. For Nebukadnesar er budskabet tydeligt. Babylon vil forsvinde med al sin magt og herlighed og blive erstattet af et andet rige, der vil blive efterfulgt af andre, indtil et helt anderledes rige vil erstatte dem alle, nemlig Guds evige rige, som aldrig skal forgå.

Til at tænke over

Tænk over, hvor flygtigt og midlertidigt alt menneskeligt er. Tænk over det store håb, vi har i Jesus og i ham alene (se Joh 6,54; 2 Kor 4,18).

Billedstøtten, 2. del

Dan 2,31-49

Læs drømmen og dens fortolkning igen. Hvad lærer den os om Guds forudviden mht. verdenshistorien?

Profetien i Nebukadnesars drøm giver en generel profetisk oversigt, og fungerer som ramme for de mere detaljerede profetier i Dan 7, 8 og 11. Daniel 2 er en apokalyptisk profeti; en definitiv forudsigelse om, hvad Gud havde forudset, og ville få til at ske i fremtiden.

1. Hovedet af guld repræsenterer Babylon (626-539 f.Kr.). Intet andet metal kunne mere passende beskrive Babylons guldriges magt og rigdom. Bibelen omtaler den som "et guldbæger i Herrens hånd" (Jer 51,7; sml. Åb 18,16). Den gamle historiker Herodot fortæller, at en overflod af guld smykkede byen.

2. Bryst og arme af sølv står for Medo-Persien (539-331 f.Kr.). På samme måde som sølv er mindre værd end guld, opnåede det medo-persiske rige aldrig samme pragt som Babylon. Sølv var i øvrigt et passende symbol for perserne; for de benyttede sølv i deres skattesystem.

3. Mave og hofter af kobber symboliserer Grækenland (331-168 f.Kr.). Ezekiel 27,13 beskriver, at grækerne handlede med kobberkar. Græske soldater var kendt for deres rustninger af kobber. Deres hjelme, skjolde og kampøkser bestod af kobber. Herodot fortæller, at Psamtik I af Egypten i nogle græske pirater, som invaderede Egypten, så en opfyldelse af et orakel, der havde forudsagt "mænd af kobber komme ind fra havet".

4. Ben af jern er en meget passende beskrivelse af Romerriget (168 f.Kr.-476 e.Kr.). Som Daniel forklarede, repræsenterede jernet Romerrigets knusende magt, som varede længere end nogen af de tidligere riger. Jern var et perfekt metal til at beskrive dette rige.

5. Fødder dels af jern, dels af ler repræsenterer et delt Europa (479 e.Kr. - Jesu genkomst). Blandingen af jern og ler giver et meget passende billede af, hvad der skete efter Romerrigets opløsning. Der er blevet gjort mange forsøg på at skabe et forenet Europa lige fra ægteskaber mellem forskellige kongehuse til dagens Europæiske Union; men splittelse og uenighed har haft overtaget, og ifølge denne profeti vil det blive ved på denne måde, indtil Gud opretter sit evige rige.

Stenen

Dan 2,34-35.
44-45

Hvad lærer disse vers os om vores verdens endelige skæbne?

Drømmens fokus handler om, hvad der vil ske "ved dages ende" (Dan 2,28). Hvor mægtige og velstående metal- (og ler-) rigerne end har været, er de intet andet end et forspil til oprettelsen af stenriget. Metal og ler kan til en vis grad være menneskefremstillet; men stenen i drømmen kommer urørt af menneskehænder. Selv om alle de tidligere riger får en ende, vil det rige, som stenen repræsenterer, vare evigt. Billedet af en klippe symboliserer ofte Gud (fx 5 Mos 32,4; 1 Sam 2,2; Sl 18,31), og stenen kan også være et billede på Messias (Sl 118,22; 1 Pet 2,4.7). Der er derfor ikke noget mere passende billede end en sten til at symbolisere oprettelsen af Guds evige rige.

Nogle hævder, at stenriget blev oprettet under Jesu gerning her på jorden, og at udbredelsen af evangeliet står som en indikation for, at Guds rige har overtaget hele verden. Men stenriget bliver kun til, efter at de fire store riger er faldet, og menneskenes historie er nået til de splittede rigers tid, som repræsenteres ved billedstøttens fødder og tæer. Den kendsgerning udelukker, at den del af profetien opfyldes i det første århundrede; for Jesu jordiske gerning fandt sted under Romerrigets herredømme, altså under det 4. rige.

Men stenen bliver til et bjerg. Det vil sige, "stenen, der ramte billedstøtten, blev til et stort bjerg, der fyldte hele jorden" (Dan 2,35). Et sådant bjerg får os til at tænke på Zions bjerg, hvor templet lå som en konkret repræsentation af Guds jordiske rige på Det Gamle Testaments tid. Det er interessant, at den sten, som blev revet løs fra et bjerg, selv blev til et bjerg. Dette bjerg, som ifølge teksten allerede eksisterer, peger mest sandsynligt på det himmelske Zion, den himmelske helligdom, hvorfra Kristus vil komme for at oprette sit evige rige. Og dette rige vil opnå sin ultimative opfyldelse i det Jerusalem, som skal komme ned fra himlen (Åb 21,1-22,5).

Til at
tænke over

Daniel 2 har haft ret i alle rigerne indtil nu. Hvorfor er det derfor logisk og klogt også at stole på dets profeti om det kommende sidste rige, Guds evige rige? Hvorfor er det irrationelt ikke at tro på den profeti?

Til videre studium

Billedstøtten i Daniel 2 er lavet af guld og sølv – metaller, som har forbindelse med økonomisk magt. Kobber og jern blev anvendt til redskaber og våben, og ler blev brugt til at skrive på og til husholdningsgenstande. Billedstøtten giver os på sin vis en fremstilling af menneskeheden og dens færdigheder. Det er meget passende, at billedstøttens forskellige legemsdele beskriver verdensrigernes rækkefølge og den splittelse, som vil være fremherskende i de sidste dage. Stenen bliver modsat beskrevet som noget, der ikke var fremstillet "ved menneskehånd" (Dan 2,45). Det er en kraftig påmindelse om den overnaturlige afslutning, som verden og alle vores menneskelige bedrifter vil få.

Men "uden hjælp vil menneskeheden historie for det menneskelige øje se ud som et kaotisk vekselspil mellem forskellige magter ... Daniel forsikrer os om, at Gud står bag det hele, betragter det hele og bevæger sig inden for det for at opnå det, han ser, er det bedste" (William H. Shea, *Daniel: A Reader's Guide* (Nampa, ID: Pacific Press, 2005), s. 98).

Spørgsmål
til drøftelse

1. **Hvor er det godt at vide, at midt i denne verdens kaos og lidelse har Gud styr på det hele og vil føre det hele til en fantastisk afslutning. Giv eksempler på, hvad vi kan gøre for at være med til at mindske den lidelse, som findes i vores syndige verden.**
2. **Hvordan kan vi forklare, at Daniel og hans venner havde et så tæt samarbejde med og tilsyneladende så stor loyalitet over for en hedensk leder, som havde forårsaget så store ødelæggelser for Daniels eget folk?**
3. **Nogle har den opfattelse, at når stenen ikke blev revet løs med menneskehånd, henviser det til evangeliets udbredelse i verden. Dette kan af flere årsager ikke være rigtigt, bl.a. fortæller Dan 2,35, at stenen knuser alle foregående nationer, der "blev ført bort af vinden som avner på en tærskelplads om sommeren, og var sporeløst forsvundet." Det skete ikke efter korset. Nogle forsøger at identificere stenen med menigheden, men stenens rige erstatter al form for menneskeligt styre, og omfatter hele verden. Kun Jesu genkomst kan igangsætte den proces, der beskrives som denne drøms klimaks. Hvorfor er Jesu genkomst den eneste fornuftige fortolkning på det, stenen gør ved dagens ende?**

